

НОВИНИ ЕНЕРГОКОМПАНІЇ

ЕНЕРГОБЛОК №2 ФІЛІЇ «ВП ХАЕС» МОЖЕ І НАДАЛІ БЕЗПЕЧНО ПРАЦЮВАТИ

28 серпня колегія Державної інспекції ядерного регулювання України розглянула результати державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки (ЗППБ) енергоблока №2 Хмельницької АЕС та підтвердила можливість безпечної експлуатації енергоблока до завершення встановленого проєктом терміну експлуатації – 7 вересня 2035 року. Про результати переоцінки поінформував генеральний директор філії «ВП ХАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом» Андрій Козюра.

Відповідно до нормативних документів, періодична переоцінка безпеки проводиться кожні десять років з початку експлуатації. Для енергоблока №2 ХАЕС – це вже друга така оцінка. Усі етапи виконані в установлені строки. Зокрема, АТ «НАЕК «Енергоатом» як експлуатуючою організацією відповідно до чинного законодавства у сфері використання ядерної енергії та норм ядерної і радіаційної безпеки розроблено звіт з періодичної переоцінки безпеки, актуалізовано матеріали остаточного звіту з аналізу безпеки, проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки та усунено зауваження експертизи. У рамках переоцінки здійснено аналіз 14 факторів безпеки, зокрема технічного стану систем та конструкцій, експлуатаційної безпеки, управління, а також впливу на довкілля. До робіт були залучені фахівці експлуатуючої організації, підрядних організацій, ДІЯРУ та ДНТЦ ЯРБ.

За результатами інспекційного обстеження, яке відбулося на ХАЕС у червні 2025 року, дефіцитів безпеки, що могли б поставити під сумнів подальшу експлуатацію ядерної установки, не виявлено. Водночас визначені напрямки для вдосконалення, за якими розроблені коригувальні заходи.

Таким чином, результати обстеження підтвердили можливість подальшої безпечної роботи енергоблока №2 Хмельницької АЕС та забезпечення захисту персоналу, населення і навколишнього середовища відповідно до вимог норм та правил з ядерної і радіаційної

безпеки. Також матеріали ЗППБ енергоблока №2 Хмельницької АЕС за складовими звіту та обсягом наданої інформації відповідають національним нормативним вимогам, враховують рекомендації МАГАТЕ та референтні рівні Асоціації західноєвропейських ядерних регулюючих органів (WENRA).

За результатами розгляду та обговорення колегія Держатомрегулювання схвалила висновок державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблока №2 Хмельницької АЕС та підтвердила можливість безпечної експлуатації енергоблока до завершення встановленого проєктом терміну експлуатації енергоблока №2 Хмельницької АЕС – 7 вересня 2035 року. Енергоатом і надалі забезпечуватиме найвищі стандарти безпеки у своїй діяльності, послідовно дотримуючись міжнародних рекомендацій і національних вимог.

Власна інформація

БЕЗПЕКА

НА ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ АЕС ПРОВЕДЕНО ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНЕ НАВЧАННЯ З ГАСІННЯ ПОЖЕЖІ

28 серпня на території промислового майданчика філії «ВП ХАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом» відбулося тактико-спеціальне навчання з ліквідації умовної пожежі, яка сталася на четвертій резервно-дизельній електростанції. Метою навчання було відпрацювання ефективної взаємодії рятувальників та атомників.

За умовним сценарієм тренувань, у результаті виходу з ладу блочного трансформатора відбулося розлиття мастила, що спричинило пожежу. Після прибуття особового складу загону рятувальників 3 ДПРЗ на місці події було розгорнуто штаб з ліквідації умовної пожежі та організовано роботу з відповідними службами філії «ВП ХАЕС». Навчання проходило за участі керівного складу та групи службовців головного управління ДСНС України у Хмельницькій області. Метою заходу було відпрацювання ефективної комунікації учасників – керівного та особового складу 3 ДПРЗ та оперативних служб Хмельницької

АЕС – і гасіння пожежі різними засобами.

За словами т. в. о. начальника управління Олександра Свірчука, під час тактико-спеціальних навчань відпрацьовувалися різні методи гасіння пожежі, взаємодія з підрозділами ХАЕС, а також залучення додаткових сил та засобів. Поставлені завдання з гасіння умовної пожежі особовий склад 3 ДПРЗ виконав. Подібні навчання проводяться практично кожний місяць, адже на особливому контролі в області перебуває понад 100 критичних об'єктів критичної інфраструктури. Отож, усі сили та засоби готові до дій за призначенням.

Радіаційний стан навколо Хмельницької АЕС за період з 25 серпня по 1 вересня 2025 року

Викиди	ГДВ, %	Гамма-фон	мкЗв/год	Гамма-фон	мкЗв/год
		м. Нетішин	0,07	с. Межиріч	0,09
ДІН	0,0056	м. Славута	0,06	с. Білотин	0,09
ІРГ	0,0665	м. Острог	0,08	с.мт Мізоч	0,09
ЙОД*	0,0011	с. Ст. Кривин	0,08		

* – сума радіоактивних ізотопів йоду.

Радіаційний, екологічний та протипожежний стан на промисловому майданчику та у прилеглих регіонах знаходиться на рівні, відповідному нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

В ЄДНОСТІ - НАША СИЛА!

ВНУТРІШНІЙ ПРАВОПОРУШНИК НА СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВОМУ ОБ'ЄКТІ: СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗАРАДИ БЕЗПЕКИ

Повномасштабна війна, яка триває в Україні з 24 лютого 2022 року, докорінно змінила наші уявлення про безпеку, стабільність і захист критично важливої інфраструктури. Агресія російської федерації не лише забрала тисячі життів, зруйнувала міста та села, а й поставила під загрозу об'єкти, що мають стратегічне значення для держави, зокрема атомні електростанції. Серед таких об'єктів – Хмельницька АЕС, один із ключових елементів енергетичної системи України, який виконує надзвичайно важливу роль як у забезпеченні населення електроенергією, так і в підтриманні стійкості національної економіки в умовах війни.

Сьогодні йдеться не лише про зовнішні загрози. В умовах війни, коли вся увага сконцентрована на обороні від зовнішнього ворога, особливу небезпеку починає становити внутрішній правопорушник – особа, яка, перебуваючи всередині системи, використовуючи доступ до службової інформації, приміщень або технічних засобів, може навмисно чи ненавмисно створити ситуацію, що загрожуватиме функціонуванню стратегічного об'єкта, його персоналу та навіть життю сотень тисяч людей.

Усвідомлення цієї загрози сьогодні є актуальним як ніколи. Війна посилює ризики, пов'язані з внутрішнім впливом на системи фізичного захисту, ядерної безпеки, інформаційної безпеки тощо. З'являються нові виклики: деструктивні, інформаційні атаки, вербування працівників об'єктів енергетики, зокрема атомної, спроби нав'язати дестабілізаційні нарративи в колективи, що роками працювали як злагоджені механізми. І саме в таких умовах стає життєво необхідним переосмислити підходи до виявлення, профілактики та нейтралізації загроз з боку внутрішніх правопорушників.

Хмельницька атомна електростанція, як один з найважливіших енергетичних вузлів у Західній Україні, є не лише інфраструктурним гігантом, а й потенційною мішенню для різноманітних деструктивних впливів. Сотні співробітників, десятки технологічних процесів, складна система допуску та контролю – все це створює високий рівень безпеки. Водночас, у безпековому просторі існує ймовірність виникнення ризиків: до прикладу, у колективі може опинитись особа з ворожими намірами або неналежним ставленням до службових обов'язків. У зв'язку з цим особливу тривогу викликає те, що дії внутрішнього правопорушника часто складно виявити на ранніх етапах, адже він перебуває «в системі», користується довірою, має необхідні допуски та орієнтується в нюансах функціонування підприємства.

Окремо варто наголосити, що в умовах війни ціна довіри між працівниками та службою фізичного захисту зростає в рази. Пильність, професіоналізм та співпраця всіх підрозділів, залучених до забезпечення режиму безпеки на ХАЕС, є головними факторами, що можуть запобігти внутрішньому злочину або мінімізувати його наслідки. Тому зараз особливо важливо впроваджувати сучасні методики психологічного відбору, постійного моніторингу поведінки персоналу, ефективного внутрішнього аудиту та системи реагування на підозрілу активність.

Ця стаття покликана привернути увагу до проблематики внутрішнього правопорушника на стратегічно важливому об'єкті – Хмельницькій атомній електростанції. Аналіз загроз, реальних кейсів, сучасних підходів до протидії та взаємодії між підрозділами має стати не лише основою для фахової дискусії, а й рушієм для подальшого вдосконалення системи фізичного захисту. Адже в умовах війни не можна дозволити собі навіть найменшу вразливість – особливо зсередини.

ТИХА ЗАГРОЗА ВСЕРЕДИНІ: ЯК РОЗПІЗНАТИ ВНУТРІШНЬОГО ПРАВОПОРУШНИКА І ЧОМУ ЦЕ СПІЛЬНА СПРАВА КОЖНОГО З НАС

Найнебезпечніше – це звикнути. Звикнути до контролю, камер, перевірок, режиму. Саме в цю звичку і намагається проникнути загроза – внутрішній правопорушник.

У філії «ВП «Хмельницька АЕС» кожен із нас працює не просто в умовах високої відповідальності, ми – частина захисту критичної інфраструктури держави. І хоча ззовні об'єкт здається неприступним (багаторівневий фізичний захист, відеонагляд, пропускна система), саме звідси починається найвразливіше – люди. Саме ми. Саме серед «своїх» може виникнути загроза, яку не помітить жодна система, але яку може вчасно зупинити людська уважність, принциповість і небайдужість. Це накладає обов'язок не лише добре виконувати свої посадові обов'язки, а й бути свідомими елементами безпеки, які бачать більше, розуміють глибше й не мовчать, коли помічають загрозу.

У цій статті ми поговоримо про те, хто такий внутрішній правопорушник, чому він небезпечний, як його розпізнати і – головне – як разом створити середовище, в якому така загроза просто не зможе пустити коріння.

Одна з найнебезпечніших загроз для будь-якого стратегічного об'єкта – **внутрішній правопорушник**. І найприкраще те, що часто ми навіть не усвідомлюємо її наявності, поки не стане запізно.

ХТО ТАКИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРАВОПОРУШНИК?

Це не обов'язково злочинець, якого затримують при спробі диверсії. Це може бути:

- співробітник, який навмисно чи з недбалості порушує правила доступу;
- людина, яка виконує завдання на користь третіх осіб (у тому числі держав-агресорів);
- той, хто «зливає» службову інформацію, копіює внутрішні документи або створює канали спостереження;
- особа, яка передає конфіденційну інформацію стороннім;
- той, хто систематично ігнорує регламенти, інструкції та вимоги безпеки;
- людина, яка користується довірою колективу, щоб обійти контроль;
- або ж просто – байдужий співробітник, який «не хоче лізти у справи, що його не стосуються», але мовчки стає співучасником ризику.

Це може бути навіть той, хто жартує з режимних вимог, говорить: «та навіщо ці перевірки», чи «нічого страшного, яось спробую сьогодні проскочити». Ці дрібні прояви неповаги до правил – тріщини, через які в систему проникає загроза.

ЧОМУ ЗАГРОЗА ЗСЕРЕДИНИ НЕБЕЗПЕЧНІША ЗА ЗОВНІШНЮ?

1. Доступ

Внутрішній працівник має повний чи частковий доступ до критичних ділянок, приміщень, інформації, документації, процедур. Там, де зловмиснику «з вулиці» доведеться долати десятки бар'єрів, внутрішній правопорушник проходить спокійно, бо має перепустку та знає об'єкт.

2. Знання

Людина зсередини знає, де ймовірні слабкі місця, де зони, що не охоплюються камерами, де саме зараз немає обходу, хто і як реагує на порушення. Ці знання можуть використовуватися для прихованих дій. Внутрішній правопорушник не здогадується – він має конкретні знання.

3. Довіра

Найнебезпечніша зброя внутрішнього правопорушника – довіра колег. У системі, де всі працюють поруч роками, складно повірити, що хтось може навмисно нашкодити. І саме ця сліпа довіра стає «вікном можливостей» для правопорушників та «ахіллесовою п'ятою» для системи захисту.

ПРИКЛАДИ СИТУАЦІЙ, ЯКІ ВАРТО ОЦІНЮВАТИ УВАЖНІШЕ:

- працівник у розмовах з іншими допускає легковажні висловлювання на тему безпеки об'єкта, наприклад: «та тут все давно зрозуміло, хто, що і де, нічого складного...». Ці слова можуть свідчити про знецінення режимності;

- співробітник намагається дізнатися деталі, що не належать до його зони відповідальності, наприклад: графіки пересування персоналу, зміни процедур, розміщення системи контролю. Часто під приводом «просто поцікавився»;

- колега активно підтримує сторонні контакти в месенджерах чи соцмережах, не дотримуючись обережності при спілкуванні про роботу. Це може призвести до ненавмисного розголошення службової інформації, навіть у побутових діалогах;

- підрядник, який має тимчасовий допуск, починає вести себе, як «свій»: здійснює спроби зайти без супроводу, пересувається самостійно, звертається до працівників із питаннями поза межами свого завдання. Це, в першу чергу, – сигнал перевірити його мотивацію;

- хтось із працівників намагається «допомогти» іншим обійти формальності, наприклад: «та я знаю, як можна

простіше, усі свої ж». Така поведінка – вже порушення, яке відкриває шлях потенційній загрозі.

ЩО СПРАВДІ МАЄ ЗНАЧЕННЯ? ПРОСТІ РЕЧІ, ЯКІ ЗАХИЩАЮТЬ НАС УСІХ

1. Усвідомлення

Безпека починається не з металодетектора чи з камери, а з усвідомлення кожним співробітником: «я – частина захисту, якщо я мовчу, коли бачу порушення, – я сприяю йому».

2. Дотримання процедур

Інструкції, регламенти, перевірки – це не бюрократія. Це система, яка працює на попередження найгіршого. Її важливо виконувати не формально, а з розумінням для чого це.

3. Реагування на підозріле

Звернутися до служби фізичного захисту – не соромно. Це прояв турботи про спільну безпеку. Краще десять разів зайвий раз перевірити, ніж один раз прогавити загрозу.

Служба фізичного захисту – не лише про камери та перепустки:

- ведемо профільний аналіз оцінки персоналу;
- проводимо оцінку ризиків;
- взаємодіємо з іншими службами та підрозділами;
- проводимо профілактичні бесіди;
- координуємо роботу з іншими службами безпеки;
- розробляємо сценарії реагування на потенційні інциденти;
- вивчаємо випадки з інших об'єктів, щоб запобігти аналогічним у нас;
- формуємо культуру захищеності.

Але головне – ми відкриті до діалогу. Ми на боці колективу. Ми не підозрюємо – ми захищаємо. Але ефективно зробити це можемо лише разом.

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Сьогодні ми говоримо про внутрішнього правопорушника як про спільну загрозу. Ми не вказуємо пальцем і не підозрюємо один одного, а навпаки – порушуємо важливу тему, яка потребує зрілості, довіри і сили колективу.

Небезпека зсередини – це не завжди злий намір. Це може бути недбалість, поспіх, незнання, байдужість, які поступово формують вразливість у нашій системі. Саме тому важливо говорити про це, навіть коли здається, що «все й так зрозуміло». Ми працюємо на об'єкті, який є серцем енергетичної незалежності України. Об'єкті, де не може бути дрібниць. І наша сила не лише у бар'єрах, металевих дверях і камерах. Наша сила – у відповідальності кожного, в уважному погляді, у небайдужому слові, у готовності діяти правильно тоді, коли легше було б промовчати.

Безпека – це не тільки правила та процедури. Це – ми.

Це той, хто читає ці рядки. Це той, хто поруч із тобою в зміні. Це кожен, хто вдягає форму, заходить на режимний майданчик, бере в руки інструмент, робить запис в журналі, натискає кнопку, доглядає за територією.

Ми щодня демонструємо силу технічних знань, дисципліни, витримки. Але не менш важливою є сила людяності, чесності, принциповості. І якщо хоча б один із нас вчасно помітить загрозу, зупинить порушення, надасть до служби фізичного захисту інформацію – це означає, що система працює, що ми сильніші за загрозу.

Ця стаття – не пересторога, не критика, не розпорядження. Це заклик. Заклик до уважності. До відповідальності. До взаємної підтримки.

Кожен із нас – частина великого, складного, технологічного процесу під назвою «Хмельницька АЕС». І ця система життєздатна лише тоді, коли всі її елементи працюють узгоджено та чесно.

Ми несемо відповідальність не тільки перед самими собою, а й перед своїми родинами, перед суспільством, перед державою.

Давайте не замовчувати. Давайте не ігнорувати. Давайте спільними зусиллями оберігати.

**З повагою та впевненістю в кожному з вас,
служба фізичного захисту
філії «ВП «Хмельницька АЕС»**

З ІСТОРІЇ КРАЮ

ПРАЦІВНИКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ХАЕС
ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ЕКСПЕРИМЕНТІ

Процеси реконструкції та модернізації у філії «ВП ХАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом» є постійними. Це стосується й будівництва, в якому беруть участь працівники ремонтно-будівельного управління енергоремонтного підприємства. Для проведення низки робіт використовуються будівельні матеріали, якість яких постійно контролює будівельна лабораторія електростанції. Нещодавно в лабораторії РБУ ЕРП дослідили стародавню цеглу, з якої, ймовірно, був побудований найстаріший освітній заклад Східної Європи.

ДАВНІ РЕМІСНИКИ ТАКОЖ ДБАЛИ
ПРО ЯКІСТЬ

Ідея перевірки будівельних матеріалів, які використовувались у давнину, виникла ще кілька років тому. Хорошою нагодою стало те, що цього року будівельна лабораторія філії «ВП ХАЕС» одержала нове обладнання для визначення якості будівельних матеріалів.

Попередньо була проведена консультація із науковцями Острозького державного історико-культурного заповідника.

Андрій Брижук,
директор Острозького заповідника

Його директор Андрій Брижук запропонував дослідити цеглу, яка була виготовлена у другій половині XVI ст. За його словами, будівельний матеріал, можливо, використали при спорудженні приміщення Острозької академії, яка була заснована в 1576 році. Після занепаду цього закладу постав Острозький єзуїтський колегіум

як альтернатива академії. Відомо, що будівельні матеріали для зведення нового колегіуму використовувалися після демонтажу саме Острозької академії.

Андрій Брижук передав оригінальні зразки старовинної цегли для дослідження в будівельну лабораторію Хмельницької АЕС. Для того, щоб розпочати визначення її якості, спеціалісти провели низку підготовчих операцій – шліфування поверхні, видалення зайвої вологі.

– Наша будівельна лабораторія, – розповідає її начальниця Світлана Цветкова, – виконує вимірювання фізико-механічних характеристик матеріалів, які використовуються для приготування бетонних та розчинних сумішей, а також проводить визначення міцності, морозостійкості й водонепроникності бетону, який використовується не тільки для потреб філії «ВП ХАЕС», а й для виготовлення залізобетонних конструкцій для інших організацій. Вони також будуть використовуватися під час добудови 3-го та 4-го енергоблоків. Фахівці лабораторії також виконують вимірювання основних характеристик арматурної сталі на замовлення філії «ВП ХАЕС». Відбираємо проби ґрунту, контролюємо якість матеріалів, які використовуються для виготовлення бетону. Всі вимірювання проводяться на сучасному обладнанні, що дає змогу отримувати точні результати. Фахівці лабораторії мають достатні навички і вміння, регулярно проходять підвищення кваліфікації у сертифікованих центрах України.

матеріалів, які використовуються для виготовлення бетону. Всі вимірювання проводяться на сучасному обладнанні, що дає змогу отримувати точні результати. Фахівці лабораторії мають достатні навички і вміння, регулярно проходять підвищення кваліфікації у сертифікованих центрах України.

Після проведення вимірювання міцності на стискання старовинної цегли працівники будівельної лабораторії Руслана Мамчур та Юлія Андрушук дали заключення. За їхніми словами, вона відповідає марці М-75, і це є хорошим показником, зважаючи на її вік та умови експлуатації, зберігання. До речі, на ХАЕС під час будівельно-ремонтних робіт використовується цегла місцевих виробників. Під час лабораторних досліджень підтверджується її марка М-100. Це міцний будівельний матеріал.

І ЦЕГЛА МАЄ СВОЮ ІСТОРІЮ

Археологічні розкопки свідчать про використання цегли ще 5-6 тисяч років тому. Проте ніхто не може точно сказати: хто, де і коли винайшов цей будівельний матеріал. В цілому, історія цегли бере свій початок у південних країнах. Першу випалену цеглу почали виробляти в Месопотамії ще в середині IV тисячоліття до н. е. Через 1 000 років цегляне будівництво тут досягло свого розквіту. Саме тоді були зведені перші монументальні споруди, наприклад, храми в місті Урук. В 2 тисячолітті до н. е. була побудована відома Вавилонська вежа, яка протягом історії не раз була зруйнована, а потім відбудована. Ще й до сьогодні залишилися в цьому регіоні будинки, які споруджені з багатовікової цегли Вавилонської вежі.

В Україну цегляне будівництво поширилося з Візантії разом з християнством і архітектурною школою зведення культових споруд. В X-XIII століттях цеглу широко застосовували в будівництві Київської Русі. Поступово дерев'яні міста України перетворилися на цегляні.

Лаборантка Руслана Мамчур
та начальниця лабораторії
Світлана Цветкова перед
початком експерименту

Промислове виробництво цегли розпочали англієці. Проте могутнього розвитку набуло виробництво цегли в Німеччині – саме там був винайдений штранг-прес берлінським фабрикантом Шлікейзенем у 1854 році, а в 1858 році запатентована кільцева піч інженера Фрідріха Хоффманна. З тих часів мистецтво випалювання цегли поступово вдосконалювалося до рівня сучасного високотехнологічного виробництва, що дозволяє отримувати ту високоякісну та міцну цеглу, яку ми маємо тепер.

Марка цегли – це показник її міцності, що вказує на те, яке навантаження вона може витримати на 1 квадратний сантиметр. Найпоширеніші марки цегли: М-75, М-100, М-125, М-150, М-200, М-250, М-300, М-350. Чим вище число після літери «М», тим міцніший будівельний матеріал. Що стосується старовинної цегли, яку надали для дослідження з Острозького державного історико-культурного заповідника, то її марка М-75 може використовуватися за сучасними нормами для будівництва малоповерхових будівель, перегородок, парканів.

Олександр Шустерук

БЛАГОДІЙНІСТЬ

ПЛІДНА СПІВПРАЦЯ З БЕРЕЗДІВСЬКИМ ЛІЦЕЄМ

Представники філії «ВП ХАЕС» передали Берездівському ліцею Шепетівського району Хмельницької області будівельні матеріали, які були придбані на добровільні пожертви нетішинських атомників. Вони були використані для підготовки освітнього закладу до нового навчального року.

Майже два десятиліття триває співпраця колективу Хмельницької АЕС з Берездівською територіальною громадою щодо підтримки місцевих навчальних закладів. Спочатку це була школа-інтернат. До її вихованців навідувалися члени комісії ППО ХАЕС. Вони з нагоди різних свят привозили подарунки, які були придбані на благодійні кошти колективу електростанції. Кілька років тому цей заклад було ліквідовано. Але традиція відвідин учнів Берездова не припинила свого існування. Нетішинські атомники тепер опікуються тамтешнім ліцеєм.

Візит представників ХАЕС відбувся у період підготовки закладу до нового навчального року, коли тривали ремонтно-оздоблювальні роботи. Директор ліцею Микола Матусець організував гостям оглядини території та навчальних приміщень ліцею. Помічник генерального директора філії «ВП ХАЕС» Альвіна Шестак висловила своє захоплення від побаченого. Тут створені нормальні умови для навчання та перебування учнів закладу. Інтер'єри класів, коридорів ретельно пофарбовані та оздоблені різними елементами декору, багато нових меблів, чисті та охайні санітарно-гігієнічні кімнати. Для організації харчування учнів є дві зали, а також кухня з асортиментом нового посуду та обладнання для приготування страв.

За словами Миколи Матусця, для покращення побутових умов перебування учнів у навчальному закладі

його персонал докладає максимум зусиль. Це відбувається завдяки ентузіазму технічних працівників, вчителів та допомоги небайдужих людей. Він особисто вдячний колективу Хмельницької АЕС за розуміння проблем

Хмельницької АЕС. Так, зокрема учениця Берездівського ліцею Ганна Зінчук представляла Хмельницьку АЕС на всеукраїнському конкурсі рефератів серед учнівської молоді «Ядерна енергія і світ» у Києві та виборола головний приз – гран-прі. Учениця разом із вчителькою фізики ліцею Вандою Прокопченко за сприяння спеціалістів відділу контролю металів, навчально-тренувального центру і відділу роботи з громадськістю і ЗМІ Хмельницької АЕС вивчала роботу турбогенератора та отримала унікальну інформацію про роботу та стан обладнання, скористалася можливостями технічної бібліотеки електростанції.

Микола Матусець також зазначив, що співпраця із Хмельницькою АЕС, зокрема в ознайомленні учнів із основами ядерної енергетики, а також відвідуванні атомної електростанції, участі у регіональному і всеукраїнському конкурсах – одна із складових загального навчального процесу, який відіграє важливу роль в освітньо-виховному аспекті та допомагає учням у виборі

Відвідини Берездівського ліцею представниками ХАЕС

закладів освіти. «Будівельні матеріали, які придбані на благодійні кошти атомників, допоможуть нам завершити будівельно-оздоблювальні роботи. Коли дітлахи завітають на перші уроки, вони знову відчують комфорт і затишок», – наголосив Микола Васильович.

Під час візиту було згадано про участь вихованців ліцею у проектах, які реалізують працівники ВРГіЗМІ

майбутньої професії.

Під час зустрічі з батьками учнів Альвіна Шестак зазначила, що співпраця колективу ХАЕС із Берездівським ліцеєм буде продовжуватися. Зараз у пріоритеті – допомога ЗСУ, щоб наблизити омріяну Перемогу.

Олександр Шустерук
Фото Сергія Цимбаліста

ПОДВИГ, НАПИСАНИЙ КРОВ'Ю: У НЕТІШИНІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ КНИГУ «СЕРЖАНТ В'ЮН»

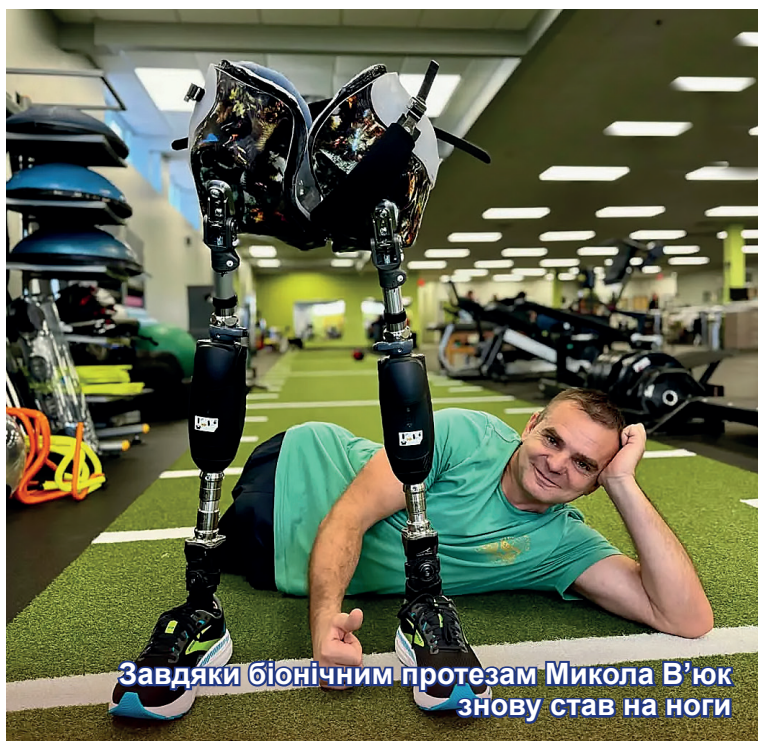
У Нетішинському міському краєзнавчому музеї відбулася презентація книги «Сержанта В'юна» Андрія Чобота. Твір, написаний на основі реальних подій, розповідає історію ветерана російсько-української війни Миколи В'юка з Радивилов, що на Рівненщині. Під час одного з бойових завдань він взяв у полон десятьох окупантів, а згодом отримав важке поранення, що призвело до ампутації обох ніг. Це була, мабуть, перша у Нетішині презентація художньої книги, де читачі мали змогу одночасно зустрітися не лише з автором, а й із головним героєм невигаданої історії. Оповідь з перших вуст глибоко вразила присутніх. Від імені громади свою вдячність і шану Герою висловив начальник Нетішинської міської військової адміністрації Григорій Олендра.

ІСТОРІЯ, ЯКУ МАЄ ЗНАТИ ВСЯ УКРАЇНА

Автор книги Андрій Чобіт за фахом економіст і поліграфіст, але саме війна і розповідь друга, який пережив страшенне поранення, стали поштовхом до літературного дебюту. Книга написана на основі реальних подій та присвячується татові автора Дмитру Чоботу, одному з тих парламентарів, які 24 серпня 1991 року проголосували за Незалежність України.

«Миколо, цю історію має знати вся Україна», – сказав Андрій Чобіт, коли вперше почув свідчення друга після ампутації ніг у госпіталі. Пригадує, як від почутого у нього стало дибки волосся. Спочатку записав відеореєстрацію, проте її оприлюднення затягнулося, тому справа дійшла до книги. Перший розділ про дитинство був написаний у гумористично-саркастичному стилі, щоб підняти настрій друга, який перебував у важкому стані у шпиталі. За чотири місяці історія перетворилася на 28 розділів, кожен із яких наповнений життям, боротьбою і надією. Вона вийшла правдивою і щирою, адже поєднує героїзм і слабкість, бюрократію і жертвність, фронтову правду і тилкову підтримку.

ПОДВИГ В'ЮНА

Завдяки біонічним протезам Микола В'юк знову став на ноги

Микола В'юк, позивний «В'юн», народився і провів понад половину життя у волинському селі Бугайівка, поблизу Радивилова. Його син Дем'ян з'явився на світ за два дні до початку повномасштабного вторгнення ворога. Уже через місяць новоспечений батько поїхав на фронт. У лютому 2023 року, в одному з найзапекліших боїв, він проявив неймовірну хоробрість. Фактично самотужки Микола взяв у полон десять окупантів, але ціна цього подвигу була страшною – його скалічила ворожа міна. Вибух позбавив обох кінцівок, але не зміг забрати віру в життя.

У Нетішинському міському краєзнавчому музеї відбулася презентація книги «Сержанта В'юна» Андрія Чобота

У Нетішині сержанта В'юна розповів свою історію, яка лягла в основу книги. Виявляється, трьом групам був відданий наказ: відбити посадку на Донеччині. Найменш численна група сержанта В'юна мала стати резервною. Це штурмове відділення налічувало шестеро осіб: один із них лікар Док, а решта – воляки: Риба, Мавр, Полосатий, Тарас.

Група в основному складалася з необстріляних бійців, а Полосатий і Тарас в останньому бою проявили себе не з кращого боку, на них було мало надії. Коли команди двох повноцінних відділень відмовилися йти у бій, на штурм послали резервну групу В'юна. Тверезо оцінивши воєнні навички підлеглих, Микола прийняв рішення першим йти у наступ.

«Укриття москалів не були обладнані ні окопами, ні вогневими позиціями, вони викопали невеликі заглиблення по всій лісосмузі, призначені швидше для сну, ніж для стримування противника. Ще деякий час я витримував паузу, переконався, що ніяких рухів ніде не видно, і поповз до найдавшої копанки, яку помітив, а вже на місці, навприсядки, дивлюся – а там таке чумазе створіння накрилося своєю кожуханкою і спить. Я взяв його на мушку автомата, а він розплющив свої косоокі очі та до мене з дитячою усмішкою промовив: «О, свай». А я до нього: «Ти звідки?», – пригадує сержанта В'юна.

Мова таки має значення, адже незрозумілі слова, ефект несподіванки, автомат на відстані руки змусили буряту здатися. Таким чином В'юн спочатку сам, а згодом за допомогою побратима Риби, полонив десять москалів.

Передавши полонених у тил, українці, відбиваючи атаки, як написано у книзі, російського сміття, покладали близько 70 москалів. І знову мова відіграла ключову роль. Коли закінчувалися боєприпаси, В'юн передав своїм по рації: «Потрібні цяхи». Якщо їх слухали вороги – ці слова для них були поза розумінням. Серед поранених того дня був і В'юн – на руку йому було накладено ізраїльський бандаж, на обидві ноги – турнікети...

Евакуація трьохсотих відбувалася під прицільним мінометним обстрілом. «Тоді мені найбільше хотілося води, при кожному падінні я зубами рвав траву, щоб хоча б краплину ковтнути, а на додачу мені викручувало все тіло і я не знав, що зі мною відбувається та, взагалі, де знаходжуся», – згадує на сторінках книги В'юн. Тоді його з поля бою виніс побратим. Коли дісталися шпиталю, лікар-хірург підписав вердикт: «Друже, ці ноги вже не твої». При підготовці до операції увагу медсестрички привернув медальйон на грудях воїна з портретом сина, а на звороті напис: «Коханий, ти – найкращий тато! Ми завжди віримо в тебе і знаємо, ти зможеш усе! Ми тебе любимо. І чекаємо!». Після цих слів медсестра зітхнула, ледь стримуючи сльози, і тихо на вухо прошепотіла: «Буду молитися за тебе, Миколо»...

ПОВЕРНЕННЯ ДО ЖИТТЯ

Лікарі не давали великих надій, але Микола довів, що справжня сила люди-

ни – у її серці. Занадто висока ампутація позбавляла шансів на протезування в Україні та Європі. Проте спільними зусиллями вдалося знайти клініку та благодійний фонд у США. Завдяки експериментальним біонічним протезам він знову став на ноги. І хоча цей шлях був сповнений болю, українець не зупинився. Він на аукціоні у США продав книгу «Сержанта В'юна», яка на той час вже побачила світ, і виручені кошти залишив для наступного українського воїна, який після нього приїде у США на протезування.

Сьогодні Микола проходить реабілітацію, будує моделі дельтапланів, тренується на скелетромі й навіть займається арттерапією. Найбільшою його опорою і джерелом сили залишається родина.

Автор Андрій Чобіт та головний герой Микола В'юк уже презентували свою книгу у п'яти областях України, читають її й на фронті. Недаремно книга вже тричі перевидавалася у видавництві «Український пріоритет», яке нещодавно постраждало від російських атак. Загальний її наклад становить майже 3 тисячі екземплярів. І хоча, як пригадує автор Андрій Чобіт, спочатку планувалося видати лише 100 екземплярів, якщо буде запит суспільства – книга знову буде перевидавана.

Якщо у тилу «Сержанта В'юна» – складова реабілітації поранених воїнів, приклад мужності та стійкості для цивільних, то на передовій – керівництво до порятунку. Микола В'юк у Нетішині розповів реальну історію про те, як військовий Вовк після поранення наклав собі турнікет, як радять медики, максимально високо. Проте, пам'ятаючи з книги досвід В'юна, у відносно безпечній жовто-зеленій зоні він перетягнув собі турнікет нижче і цим запобіг високій ампутації.

У Нетішині презентація книги «Сержанта В'юна» вийшла далеко за межі звичайної літературної зустрічі. Це була подорож у справжнє – через розповіді, спогади, біль і надію. Слухаючи Андрія Чобота та Миколу В'юка, гості переживали кожен епізод, кожен згадку, кожен емоцію. Це були моменти щирості зі світлими посмішками й стриманими сльозами. Захід став свідченням сили духу, відваги, віри та глибокої любові до України.

«Наша боротьба триває, й важливо пам'ятати: ніколи не можна опускаєти рук, навіть коли здається, що місія нездійсненна», – історія Миколи В'юка торкається серця кожного. Вона надихає, змушує замислитися і нагадує, що справжні герої серед нас. Життя кидає виклики, але українці завжди знаходять сили, щоб їх подолати.

Лариса Власюк

Фото Нетішинського міського краєзнавчого музею та з відкритих інтернет-джерел

Перспектива

«Перспектива» – інформаційний вісник Хмельницької АЕС. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа»

Розповсюджується безкоштовно виключно серед працівників Хмельницької АЕС та на території громад, які входять у 30-кілометрову зону спостереження Хмельницької АЕС. 2025©ВРГІЗМІ філії «ВП ХАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом»

Головний редактор Тетяна Степанюк, тел.: 6-37-84
Редактор Лариса Власюк, тел.: 6-37-85
Кореспондент Олександр Шустерук, тел.: 6-37-86
E-mail: stepanyuk.tetiana@khnpp.atom.gov.ua
Віддруковано у видавництві ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ», м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел/ф.: (044) 581-68-15. Тираж 1000 екз.

